

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

„Correspondența intelectuală”

— Un început de activitate românească —

Arad, 9 Nov.

În orașul Liege din Belgia a început să apară, în limba franceză o interesantă revistă lunară intitulată: „Correspondence intellectuelle entre les pays d'origine latine et la Petite Entente”.

Revista aceasta are ca directoră pe dra Elena Văcărescu, poetă cu mare nume a cărei activitate românească peste granițe e mai presus de orice laudă.

Gândul bun de-a înființa această revistă a porait dela Asociația generală a inginerilor, studenților și foștilor studenți români în Belgia, care l'a și realizat, plin de fâgădueli mari.

Asociația aceasta se bucură de patronajul Alteței Sale Regale Principele Carol, pe care-l înălțăm în fruntea tuturor manifestațiilor culturale românești. Printre membrii comitetului de patronaj întâlnim numele ilustre ale dlor Painlevé, Mussolini, Nicolae Iorga, Theunis, Vanderveide etc. etc.

În comitetul de patronaj al revistei „Correspondența intelectuală” întâlnim și numele marelui poet Căța de Noailles, membră a Academiei Române și una dintre glozele poeziei franceze contemporane.

Scopul revistei „Correspondența intelectuală” e realizarea unității latine.

Numărul prim aduce colaborearea dlor: Ranea și Vauthier, ca asistentă asupra datoriei sociale studenților, Nicolae Titulescu, ministru României la Londra, scrie despre: România după războiu, N. Iorga publică un articol: Ce vrea România.

Mai colaborează Ed. Chpuișat, un statornic prieten al României, Elena Văcărescu, Contesa de Noailles, etc.

Revista aceasta apare într-o vreme când urile împotriva noastră se accentuează din nou pretinzându-ne în paginile ei, prietenii României vor avea prilejul să-și spună impresiile despre țara și poporul român, iar fiii patriei noastre vor avea o armă mai mult cu care să-și apere țara huliță de uri neputincioase, dar neadormite.

Revista „Correspondence intellectuelle” apare ca o revistă necesară, deci trebuie să fie ajutată să trăiască. Statul român are datoria să-i dea sprijinul material necesar. Aceiași datorită îi se impune tuturor oamenilor de bine și cu dare de mână din țara noastră.

Pentru a da o mână de ajutor celor ce conduc revista, ziarul „Universul” din București a deschis o subscripție publică înscriindu-se în fruntea listei cu 5000 lei.

O țară bogată cum e România ar putea face lucruri extraordinare în materie de propagandă culturală, dacă bogățiile ei ar avea mână spartă și când e vorba de lucruri frumoase, de inițiative folositoare.

Dacă trecutul românesc numără filantropi mulți, n'am putea să spunem acest lucru și despre bogățiile cari au răsarit după războiu pe toate drumurile vieții noastre sociale.

Acești îmbogățiiți din exploatarea sălbatică a muncii și mizeriei celor mulți nu vor înțelege niciodată rolul culturii în viața popoarelor. Ei vor rămânea surzi la toate chemările

finale și se vor opri să-și dea obștul pe o revistă care luntă în strălucite pentru cunoașterea României, cum este și cum răvinește să fie, nu așa cum o zugrăvesc dușmanii de ieri, de azi și de mâine ai neamului românesc.

Sună siguri că subscripția publică schișă de „Universul” nu va aduce contribuțiile grăsunilor îmbogățitor de războiu! Ei, cari s'au înălțat în numele lășității și al jafii, nu vor putea să aducă, nici pe această cale, un tardiv și sărac ogăiu culturii românești.

Organizarea comandamentului aviației

Comitetul inspectorilor generali ai armatei, a hotărât reorganizarea comandamentului aviației. În acest scop se lucrează actualmente la ministerul de război la un proiect de lege.

Astfel pe viitor aviația, fără a fi un departament, va rămâne un comandament aparte cu o organizație specială care va fi pusă sub conducerea Principei Carol.

Comandamentul aviației va fi și el împărțit în două direcțiuni, care vor fi încredințate: prima generalului Lazărescu, și a doua d-lui general Popescu comandantul artileriei corpului II de armată.

Acest proiect va fi deus odată cu celelalte proiecte de legi ale d-lui general Mărdărescu și anume odată cu proiectul de reorganizare a ministerului de război, legea recrutării și legea de control a armatei.

Marea importanță a Ligei Națiunilor.

Londra. — Lord Asquith leader liberar vorbind la Hoddersfield se referă la succesul obținut de Liga Națiunilor în recentul diferend balcanic.

D sa spune: Dacă Liga nu ar fi existat, conflictul ar fi covârșit toate resursurile noastre diplomatice.

A fost un conflict de mică importanță, însă în anii trecuți, turburările europene, au pornit din Balcani. Dacă Liga Națiunilor ar fi existat lucrând cu vigoare, tact și hotărâre în perioada dintre anii 1908 și 1913, ar fi fost foarte probabil că turburările care au avut ca urmare cea mai mare conflagrație din vremea noastră, ar fi fost năbușite chiar la începutul lor.

La Șelimbăr

NOTE

Arad, 9 Nov.

Calătorul de astăzi, venind din Șelimbăr spre Sibiu, abia mai sărește în stânga șoselele naționale o moviliță.

E mormântul eroilor căzuți pentru cea dintâi întregire națională a noastră în marea bătălie dela 18/8 Octombrie 1599, dintre Mihaiul Viteazul de o parte și principele Andrei Bathory de altă parte, bătălie după care a urmat intrarea triumfală a celui dintâi ca domn al tuturor Românilor din Alba-Iulia.

E, în urmare, unul din cele mai glorioase locuri pentru românii, ca și Călugărenii, Plevna, Vidinul, ori în timpul mai nou Mărășești.

Și totuși nimic nu arată trecătorului însemnătatea locului. Nici un monument, nici o cruce măcar cu inscripție oricât de simplă. Nimic.

Dacă va mai trece multă vreme așa, ca până acum, movilița, bătăuță de plozi și de praț, călcată de oameni și de vite, se va face incurând una cu pământul, pierind astfel încă una din multele urme de glorie strămoșească.

Ce ar fi, deci mai firesc, ca acum, când visul național, înfăptuit de marele voevod, Mihaiul, numai pe o clipă, noi îl vedem deplin realizat, să contribuim cu mic cu mare pentru a însemna, după cuviință, acest loc strălucit.

Pe acest câmp al Șelimbărului, doară, venind dinspre dealurile Cismădiei și a dovedit Mihaiul Viteazul superioritatea geniului său militar. O parte însemnată a ostirii sale în frunte cu îndrăznețul Baba Novac, care atăcase pe Ștefan Lazar, unul din comandanții maghiari cei mai viteji, a început să se retragă. Retragerea lor însă ar fi demoralizat întreaga armată. Dându-și seama de însemnătatea monumentului, se aruncă însuși marele capitan în luptă, ori mai întâiu steagurile celor ce voiau să se retragă și izbi cu atăta putere armatele ungarești ale lui Petre Husar și Ștefan Lazar, încât toți rămăseră umițiți de vitejia capitanului și mulți răniți și morți asoperiau câmpia. Insuș Lazar muri vitejește în aceasta luptă.

Ajutat apoi de câteva cete de polonezi și moldoveni neobositul luptător Mihaiu reîncepu bătălia cu ostirile de rezervă ale principelui Andrei Bathory. O ceată înestă de moldoveni a prins însă pe însuș capitanul suprem al ostirii maghiare Gaspar Cornis, ducându-l de viu înaintea lui Mihaiul, care-l desarma și-l trată cu toată dragostea fraterească. Faptul acesta a decurajat mult pe unguri, cari au început să fugă. Câteva trupe polonozice din tabăra maghiară, văzând dezastrul, n'au așteptat sfârșitul, ci au trecut la frașii lor din tabăra lui Mihaiul.

Insuș principele Andrei Bathory n'a așteptat sfârșitul bătăliei, care s'a decis încă înainte de apusul soarelui în acea memorabilă zi de Joi, ci de pe dealurile Gușterii din față, de unde privea decurgerea luptelor, a luat-o la fugă spre Secuime însoțit de peste 1000 de inși, unde se știe ce sfârșit a avut. Mihaiul Viteazul a luat dela dușman 45 de tunuri, apoi multe steaguri, corturi, cai, arme, aur, argint și bucate. Mai rar așa pradă bogată.

FOILETON

JUDECĂTORUL

Era nalt, slab, și totdeauna rău îmbrăcat. Avea ochi negri, părul deasemenea negru și creț. Umbra pururea singur și ocioala lumina, cași când în fiecare om vedea un dușman.

Ocoala, mai ales, femeile. Când întânea vreuna în calea lui, o străfulgera cu priviri tăioase, iar dreapta strângea bastonul, îl isbea nervos de pître, și îngâna în barbă cuvinte numai de el înțelese. Nu schimba cu nimeni o vorbă. Pe nimeni nu saluta, de nimeni nu era salutat. Nu se știa din ce trăește, cum trăește, de unde e'a pripăsit în oraș. Se strecura aproape neobservat pe strădele pustii uitându-se bănuitor în toate părțile, cași când era urmărit de careva. La marginea orașului se oprea un moment, privea în dreapta și'n stânga, apoi, ca ușurat de o grea povară, pornea din nou, întins, spre pădure. Urca dealul aproape în fugă, zăbovea din loc în loc găfâind, iscodea împrejurimile, și pornea iarăși, mereu înainte, în inima pădurii. Era acolo, la facrușarea a două drumuri foarte puțin umbiate, o casă dărăpănată, clădită din trunchi de bărcă de stejar, acuma pe jumătate putrezite. Nu se știe de cine era făcută. Pe vremuri era îngrijită de Stat, și își avea acolo locuința un pădurar batrân, în gâduit a-și trăi restul zilelor în pustietatea locului. După moartea lui, casa rămase pustie, și se ruina văzând cu ochii. În epoca povestirii noastre, ea nu mai avea uși nici ferestre, iar coperișul și pe-

reții amenințau să se prăbușească odată cu rosirea primelor zile viscoloase.

Nu departe de această ruină, în partea de răsărit, își deschidea gura o prăpastie bolovănoasă, în fundul căreia un pârâș săta vevel, strecurându-se printre imensele dărâmurii ce se prăvăleau cu sgomote apocaliptice.

Ac se refugia eroul nostru în fiecare zi, de cum înțetau apele primăverii, până când toamna despedoeba codrul. Nu cunoșteam ținta plimbărilor lui și niciodată nu m'am gândit să-l urmăresc. M'atrăgea totuș, cu o putere tancică și irezistibilă. Se născuse în mine o dorință bolnavicioasă de a cunoaște trecutul acestui om bizar, de a mă cobori în adâncul sufletului său. Și prilejul mi-se ivi.

Urcam alene coasta spre casa păcănită într-o posomorâtă zi de sfârșit de toamnă. El cobora. Părea mai slab ca deobiceiu, avea îmbrăcămintea în desordine și cercăne vinele împrejurii ochilor. Se opri în fața mea și mă privi adânc. Ah, ochii aceia iafricosețor de negri, păreau doi poli încărcăți cu electricitate. Buzele subțiri, strânse cu îndărătnice căreși când voia să pună stavilă cuvintelor, părea că n'au fost niciodată înfiorate de-un zâmbet. Din întreaga lui înfățișare, din vorbele și geșurile lui, se desprindea ceva străaniu, ceva care înspăimântă și atrage totodată.

A doua zi locuitorii Sibliului deschiseră larg porțile înaintea învingătorului Mihaiu și trimiseră oamenii să adune leșurile celor căzuți în luptă într'un singur mormânt mare. Din tabăra ungurească să fi fost 2027, din cea românească 1000. Alții dau cifre mai mari. Oricum însă acest loc nu mai poate rămânea

fără nici un semn de amintire. Și până când acest semn va putea fi ridicat în înfățișarea unui mare monument așa cum se cuvine acestui loc sfânt, în ziua de 15 Noemvrie se va inaugura, prin grija „Astrei”, o troiță pe „movița lui Mihai”, care se va face după un program având proporțiile unei mari sărbători naționale.

Desvoltarea științelor economice

— Note dela o conferință a prof. dr. I. N. Anghelescu —

Incontestabil că, în zilele noastre, cea mai importantă și cea mai utilă, fie pentru individ fie pentru societate — înțelețicire este aceea a muncitorului pe terenul economic. Părghia de sprijin a lumii întregi este azi, mai mult decât oricând, mișcarea economică, singura armă cu care luptă popoarele și statele între ele. E firesc dar ca pe acest teren, doctrina și teoria să ocupe un loc cu mult mai larg ca înainte și în lumea întreagă se resimte dezvoltarea cu pași gigantici a științelor economice și sociale. Această constatare a servit dlu prof. dr. I. N. Anghelescu drept subiect pentru o foarte interesantă conferință pe care dsa, în calitate de rector al Academiei Comerciale din București, a ținut o la deschiderea noului an școlar.

Plecând dela ideea că toți acei conduc sau năzulesc să ajungă la conducerea patriei lor, doresc o cât mai utilă întrebuințare a vieții, atât pentru sine cât și pentru poporul lor, d. rector împarte învățământul superior, după obiectul și scopul lui, în următoarele două categorii: 1) învățământul care urmărește crearea și mărirea continuă a forțelor economice — ale fiecărei gospodării în parte și a lumii întregi în genere, forțe, pe cari se clădește toată cultura și civilizația lumii — și 2) învățământul, care urmărește pregătirea fizică și psihică pentru înțelegerea, crearea și dezvoltarea acestei civilizații.

Prima categorie face parte din învățământul cu se predă în această Academie, și d. dr. I. N. Anghelescu în această privință adaugă: „e cu atât mai greu, cu cât toată lumea cantă să-l cunoască; e cu atât mai coafus, cu cât fiecare crede că-l cunoaște și-l profesază; e cu atât mai viu, cu cât interesele zilnice îndeamnă pe fiecare să și-l apropie în sprijinul activității sale.

Dela acest învățământ se cer rețete pentru succes în întreprinderile particulare, în cele de stat, și chiar în conducerea economiei naționale. Iar când el nu împlineste speranțele irealizabile și când iluzionistii sunt amăgiți, atunci nu e alt învățământ mai criticat și mai hulit, de și amăgirea n'a pornit dela învățământul economic științific, dar dela acei cari l-au denaturat.

De aceea, suntem în drept să ne întrebăm, care sunt acele adevărate puteri, acuzuse vederilor comune nepregătute, dar care sunt menite să asigure succesul în gospodăriile individuale sau colective, și să pregătească o dezvoltare sigură și continuă a economiei naționale? Pentru a cunoaște

câteva din aceste puteri, care servesc în același timp ca criterii de orientare în toate cercetările, este destul să facem o scurtă parcură între gândurile și mentalitatea oamenilor aparținând la două epoci succesive apropiate, deosebite între ele prin stadiul evoluției științelor și aplicațiilor lor.

În epoca noastră, apare un fapt însemnat, care nu se întănește în epocile anterioare: este creșterea enormă a puterii colective a omenirii.

E discutabil, dacă omul de azi este mai fericit sau mai sigur de viața sa, decât în trecut, dar este evident pentru oricine că, în cursul celor 100 și mai bine de ani din urmă, omenirea a cucerit, ori și-a supus, prin știință, cea mai mare parte din forțele naturii. În urma acestor cuceriri, mentalitatea omului însăși s'a schimbat, și nu se mai poate compara cu aceea, care domina gândurile cu 2—300 ani în urmă.

În haosul fenomenelor naturale, care se urmau cu oarecare regularitate, omul se descurca mai înainte prin admirația unei lumi a miracolelor, care nu se supunea legilor naturale și putea zdrobi înălțările normale a fenomenelor. Din cauza aceasta, credința și tradiția dominau spiritele, gândurile și voințele tututor.

Gândirea modernă a devenit mai autonomă. Trăim astăzi ca convingerea că orice fapt este datorat uneia sau mai multor cauze, și chiar când nu cunoaștem întreaga înălțuire cauzală, credem că progresul științei ne-o va desvălui în viitor. Forțele naturale numai fac parte din mistere.”

Continuând în aceeași ordine de idei dl rector spune:

„Cea dintâi lumină, aruncată în acest spațiu înfinit al vechiului necunoscut, a pornit dela cunoașterea universului, grație descoperirilor lui Galileu, Newton, Descartes, Leibnitz și Laplace. Iar prin crearea chimiei moderne, în urma descoperirilor lui Lavoisier, și prin crearea științei electriceității, care începe dela Galvani și Volta, se năște concepția de ansamblu a universului și a ori cărei mișcări și transformări, din rândul cărora face parte viața însăși.

Diversele fenomene apar ca manifestări ale unei singure energii, sub forma căldurii, luminii, sunetului sau electricității și sub această formă se studiază înălțuirea lor cauzală și se utilizează, într'altă, într'u cât se înlocuiesc forțele vii și pieritoare, prin forțe continue ale căreși și permanente: astfel, puterea de tracțiune animală se înlocuiește cu

— „Mă urmărești de multă vreme, tinere — începu fără altă introducere — și vrei cu tot dinadinsul să pătrunzi taina vieții mele.”

Cercăi să mă desvoințesc, dar ei mă opri cu un geș, și continuă.

— „Nu știi cine ești, așa cum nu știi data cine sunt eu. Dacă viața s'ar fi jucat altfel cu dta, ai înțelege, desigur, că e un geș necoscut să cauți a răscorii amintiri chinuitoare într'un suflet doborât înainte de-ași fi luat sborul către tainele zării ale necunoscutului. Dar tinerilor li-se iață multe. Iși voi povesti ceace dorești să știi, cu credința că vei fi destul de inteligent să deoprini din povestea tristei mele vieți, învățăminte folositoare care-ți vor prinde bine. Urmează-mă.”

Și fără să mă privească, porni în-poi, încet, sprijinindu-și stăbiciunea trupului și poavea sufletului, de bastonul făcut parcă anume pentru ascensiunea dealurilor. Îl urmau fără voință. Aproape de casa păcănită, se opri, își arucă privirile înapoi, oftă adânc și se rezemă de trunchiul unui stejar. Părea că se gândeste dacă trebuie să-și îndeplinească făgăduința.

Zise: — „Îți place singurătatea tinere? Te-am zărit adesea cutreerând pădurea și rămânând multe și lungi ore latina la rădăcina vr'unui arbore, perdut în visări profunde. Bine faci. Lumea e rea tinere, și numai bine nu poți aștepta dela ea.”

Tăcu. Părășiul se strecura șopotind printre bolovani, în umbra înserării, casa părea un uriaș stând pe gânduri, mirat

parcă de singurătatea în care lăucezește.

— „Vezi casa ceia? — continuă el. Douăzeci de ani în urmă a fost martora unei întâmplări feroase. Știu bine ce zic: — unei întâmplări feroase, deoarece numai întâmplarea aduse aci pe omul uită de mine, tot așa precum întâmplarea l'a aruncat în brațe femeia care nimica două vieți, și care avu mai târziu aceeași soartă, în același loc. Da, tinere, întâmplarea e marele meșter care face și deface. Casa ceia a fost singurul martor dar e mută și nu poate să vorbească. O privește zilnic și am de multe ori impresia ca se ruinează de durere; își jleacă stresișnie de rușine când mă zărește urcând dealul. Dar n'are grai.”

— „Să nu socotești că viața aci să certerate victimelor mele. D-luc. S'au stins supt genunchiul meu, ucis de mâna mea, dar niciodată n'am simțit ceace se chiamă moarture de constituție. Mi-am zis: „au murit? Dracu să-l ia. E ceva bun și'n soarta mortilor.” Alțceva mă chinuiește: faptul că am ucis în mîca omul, omul adevărat a cărui dorință n'a fost deloc aceea de a trăi numai pentru a figura în statistică și de a lăsa moștenitori imbecili cu aceeași cheamare. Avem o concepție înaltă despre viață, dar, — precum spusei — acu douăzeci de ani, m'am ucis pe mine însu-mi, crezând că făcând astfel purced pe calea luminoasă și isbăvitoare. Știu ce vrei să zici: că faptul e strâns legat de cele două crime. Nu, tinere. N'are nimic comun ca ele. Sau dacă are, e că prin uciderea lui, voiam a'ajung ceace am perdut fără să-i aflu gustul. Da! el ținea strâns

Paltoane pentru dame mai estin se pot cumpara la (2014)

Oscar Menczer

prăvălie de confecțiuni pentru dame Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 40, lângă moara Széchenyi. 0000

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românilor Nr. 7.

La IUSTIN OLARIU & Co.

în Arad, Bulev. Regele Ferdinand (fost Boros Béni tér) 47, se află de vânzare un bogat asortiment de ghetă de casă, ghetă halină, șoșoni și ghetă pentru vânat. Comenzi după măsuri se primesc. (1998)

No. 20/1925.

Publicațiune.

Compositoratul Urbani Șoimos, (plasa Radna, jud. Arad), aduce la cunoștință generală, că dreptul de vânat asupra teritoriului Compositoratului se va arenda pe timp de 10 ani — dela 1 Septembrie 1925 până la 31 August 1935 — prin licitație publică, care se va ține în sala de ședință a primăriei în ziua de 26 Noembrie 1925 la orele 8 a m.

Licitarea se va ține în conformitate cu legile contabilității publice. Prețul de strigare 500 Lei, condițiile se pot vedea la subsemnatul președinte. (1912)

Șoimos, la 25 Oct. 1925.

BOCICU IOAN, administ. președinte.

Nr. G. 1421—1923.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, mobile și alte obiecte, prețuite în suma de Lei 1600, cuprinse în favorul firmei Cooperativa de Consum a Industriașilor, contra urmăritului pentru suma de Lei 7228 capital, interese de 5% dela 1 Octombrie 1922, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Colonel Serb No. 16, în ziua de 12 Noembrie 1925 la orele 4 d. m. — conf. art. de lege LX § ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (2013)

Această licitație se va ține și în favorul lui Aufricht Maximilian. Arad, la 20 Octombrie 1925. Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de cununie, boțete, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12

(In curtea la dreapta).

puterea vaporilor sau a electricității, lucrătorii cu brațele prin mașini, materiile organice prin compuși anorganici, etc. Cu chipul acesta, tehnica devine mai puțin dependentă de timp și împrejurări, de calitățile sau îndemnările personale ale muncitorilor, și nu mai dispăre odată cu acestea: tehnica modernă este o cucerire definitivă a științei colective a omenirii.

Sub înăurirea acestui progres al științei și tehnicii aplicată la organizarea științifică a vieții, sub toate aspectele ei: social, politic și economic, s'a schimbat mentalitatea contemporanilor noștri. Omul se scotește creator de valori, și numai primește valori impuse din afară, el vrea să-și făurească legile vieții sale și numai acceptă legi transcendentale.

Toată energia omenească se pune numai în serviciul dobândirii unei puteri mai mari, de ordin științific, tehnic, economic, sau politic. Aceasta este trăsătura caracteristică a mentalității vremii noastre, imprimată de progresele științei și tehnicii moderne, care se-a dat și ne dă încrederea desăvârșită în noi înșine.

Știința aceasta nu se mai menține în sferele înalte, pătrunde nădărușe de căjiva privilegiată; o întâlnim pretutindeni: în agricultură, în cele mai mici ateliere, ca și în cea mai dezvoltată industrie, în marile întreprinderi de transport, în laboratorii și oriunde se desfășoară o activitate omenească. Ea se răspândește pretutindeni în toate straturile sociale, prin caracterul ei de utilitate, dar nu-și pierde puterea ei de înăurire, asupra îndrumării spiritului.

În continuare dl profesor I. N. Angheliescu strage atențiunea studenților că scopul învățământului superior nu este numai de a învăța anumite științe necesare unei profesii care să le procure cele trebuincioase vieții. Științele care se predă în această înaltă instituție — accentuează dl profesor Angheliescu — introduc pe studenți în mentalitatea și gândirea spiritelor distanșe ale vremii noastre. Studenții trebuie să găsească în învățământul superior mijlocul de a se ridica în rândul oamenilor liberi de tirania curentelor, cari nu sunt fructul propriei gândiri.

Dupăce oratorul vorbește de modul cum studenții trebuie să-și dobândescă știința ce li se predă în Academie adaugă următoarele:

— Încrederea în propriile puteri, îndrăzneala în gândire, dorința de creație în acțiunea întreprinsă și metoda științifică în orice activitate, vă vor dovedi de zgomotosii sterili și vor face din dv., stâlpi de susținere ai vieții sociale și economice și în același timp antemurgătorii evoluției ei. Iată ce vă dă acest învățământ superior.

În conducerea economiei naționale, care cuprinde totalitatea gospodăriilor individuale, știința și tehnica modernă au impus aceeași adevăruri și o mentalitate națională cu aceleași trăsături caracteristice.

În local imperiilor medievale, moștenitoare ale fostelor împărății antice. În special ale imperiului roman, s'au întemeiat statele naționale. Odată înfrântă însă, acestea au continuat tradițiile de dominație și au supus stepărilor lor alte popoare, a căror liberă dezvoltare au oprit-o, pânăce curentele de libertate și independență națională au făcut să triumfe în vremea noastră ideea statelor naționale.

„Acestea nu se mulțumesc astăzi numai cu înlăturarea dominației politice straine,

dar vor să se suture mai întâi de orice dominație sau chiar numai influență economică straină. Statele cu tendințe imperialiste au format colonii, pe care le-au exploatat cu populația locală transformată în robi, și-au creat acolo debuseuri pentru produsele țării și muncii lor, impuse consumului populației indigene; iar în țările libere politicește din Europa au pătruns, s'au infiltrat în cuprinsul lor, acaparând unele izvoare de venit și căutând să aducă de fapt, — dacă nu formal, — populația locală la starea de muncitori salariați ai altor stăpâni, cari s'au folosit de avuțiile latente și de munca populației din zone de influență.

Încrederea în forțele economice proprii, imprimată mentalității colective naționale de știința și tehnica modernă, face ca politica economică națională să nu îngăduie înstrelnarea acelor bogății, care asigură succesul forței politice și constituie izvoarele principale și venit ale locuitorilor țării. Această concepție, derivată din încrederea în forțele proprii și din dorința de a crea, de a produce, pune anumite limite infiltrațiunii capitalului strain și finanțării întreprinderilor economice naționale de către finanța straiă.

Legăturile economice internaționale nu sunt însă împiedicate. Prin aplicațiunile tehnice și prin pregătirea complexă individuală pentru folosirea utajului economic modern, putem da altor persoane, sub forma celei mai bune și mai valoroase folosințe, tot ceace ne oferă teritoriul național și capacitatea de pricere și de muncă a poporului. După aceste elemente, se determină specializarea și diviziunea economică între toate țările pământului. Specializarea și diviziunea economică între popoare pune frâu tendințelor de imperialism economic, din care s'au născut mai toate războaiele din ultimele două veacuri; dar în același timp formează un imbold la activitatea și creațiunea înlăuntrul fiecărui popor.

În locul unde se izbește interesele diferitelor popoare, pe piața internațională, se nasc și de desăvârșesc progresele științei și tehnicii actuale, progrese, care se reflectă pretutindeni în lume, influențând toate viețile intelectuale, sociale, economice și politice a omenirii. Acolo sunt chemate toate națiunile să-și dea partea lor de contribuțiune la dezvoltarea civilizației. Fiecare om pregătit în instituțiile de învățământ superior are datorită să năzuiască să aducă o cât de mică contribuție în specialitate, pe care începe să și-o formeze, din momentul când sue treptele acestei instituții.

Conferința ambasadiorilor și desarmarea Germaniei

Paris. — Conferința ambasadiorilor după ce a examinat raportul comitetului interaliat asupra notei germane din 25/10, a întocmit textul comunicăției care cere Germaniei anumite lămuriri cu privire la această notă în așteptarea de aces răspuns le va îngădui să învedereze data pentru a începe evacuarea zonei Coloniei.

Un omaglu lui Mussolini.

Roma. — Comitetul directiv al majorității parlamentare a fost convocat de urgență pentru a întocmi o adresă de omagiu și credință, pentru Mussolini, în numele tuturor deputaților majorității.

Denaturarea cöluziilor unei statistici

Arad, 9 Nov.

Ziarul minoritar „Erdelyi Hiri” din localitate denaturând datele statistice spre populația orașului Arad, primește delăbirul de populație al Prefecturii de Pde, dl Zamfir Filotti, Prefectul poliției a restat numitului ziar vrămătoarea scrisoare obli-gatorie de a o publica.

Dlul Directo al ziarului „Erdelyi Hirlap”

Ad.

Cu multă surindere am lă în ziarul Dvoastră No. 2233 în 8 Noembrie a. c., țarea de seă asupra populației acestui oraș după datele furnizate (Biroul Populației dia această Prefectură de Poliție. Deși în indicațiunile date de Biroul Populației au fost și se pote de precizie, totuși ele s'au fost intenționat falsificate de persoana Dvoastră intru că s'a majorat populația maghiară dela 41453 59951.

Acest fals tendențios a fost comă de redactorul Dvoastră, care a primit datele dela noi, înglobând cu bună știință în populațiunea maghiară pe evrei și pe germani, numai în scopul de a induce în eroare țara și străinătatea, arătând că orașul Arad are o populațiune maghiară mult mai mare, decât este în realitate.

Aducându-vă acestea la cunoștință, vă invităm a face rectificarea cuvenită, în românește și ungurește, în primul număr al gazetei Dvoastră, cunoscând că în caz de neexecutare, vom interzice accesul personalului Dvoastră în birourile acestei Prefecturii de Poliție, dat fiind că aceasta nu este primul caz, când informațiunile primite dela noi, au fost în mod intenționat denaturate de ziarul „Erdelyi Hirlap”.

Prefect, (ss) Z. Filotti.

Dela Asociațiunea „Astra”

Sibiu, 5 Nov.

Expoziția artistică, de studiu, anjată sub auspiciile „Astrei” și condusă de dl J. D. Ștefănescu și D. Comșa, a sosit spre mulțumirea tuturor. Dl. J. D. Ștefănescu a ținut 26 prelegeri în decursulor 8 zile, cât a stat deschisă. Săliile expoziției au fost vizitate de multă lume, care a vădit cu viu interes prelegerile despre: săturile veii persane, grecești, români etc., despre pictura veche bizantină, itaică, românească, despre ceramica, despre scultura în lemn, despre cielura în aur etc. Iuă parte la prelegeri nu numai școlile perioare rumânești, ci cele minoritare a m rând lucrul mâinilor românești. Ultima conferință a dlui J. D. Ștefănescu s'a ținut în 1 Noembrie, când i-a mulțumit dl. vicepreședinte I. dr. Octavian Russu, pentru ostinena și pentru frumoasele rezultate obținute. O sală plină a ovaționat pe conducătorul expoziției și pe colaborarii săi.

Expoziția de țesături și creațiuni în lemn, naționale, a dlui D. Comșa, mai să deschisă până în 8 Noembrie seara, stăruind interesul general.

Presă straiă s'a exprimat, prin competentele (E. Sigerus, Dr. Wuhr, etc.) în termeni elogioși despre manifestațiunile acestea artistice. O dare de seamă amă unjită se va publica în Nr. de Decembrie al „Transilvaniei” (cu ilustrații).

Dl inginer diplomat Victor Smighelschi, fiul pictorului O. S. Smighelschi, a fost încredințat din partea „Astrei” să compună mai multe proiecte de case naționale pentru satele și orașele noastre. Dl Smighelschi s'a achitat de înlăcrinarea aceasta spre sat-

facția tuturor și a terminat câteva proiecte. (Unul din ele va figura pe coperta calendarului „Astrei”, care apare zilele acestea). Multiplicându-se proiectele de case naționale va fi în stare „Astra” să pună la dispoziția directorilor de despărțământ aceste proiecte, ca să avem case naționale ridicate cu gust artistic.

În 15 Noembrie se va inaugura troița de pe Movila lui Mihai dela Șelimbăr, dela lângă Sibiu. Programul e stabilit astfel: Ora 7—10:30 serviciu divin în Catedrala din Sibiu; ora 10:30—11 ieșire la movilă, depărtare 3 jum. km.; ora 11.10—12 sfârșirea troiței; 11.30—12 discursuri; 12—13 revistă militară; 13—13.50 întoarcerea la Sibiu; 13.30 masă comună la rest. Bulevardul 16 festival la teatrul orașenesc cu concursul de muzică „Gh. Dima” din Sibiu, și conferință istorică a dlui ministru Alexandru Papadatu. Școlile din Sibiu vor ține festivaluri deosebite, luând parte și la pelerinaj.

În 1 Noembrie s'a ținut în Cluj ședința constituirii a secției medicale.

Toți „domni” activi și corespondenți ai școlilor suat rugați și pe această cale să-și comunice pe o carte poștală adresa exactă a școlii „Astrei”, pentru o mai bună evluțare, deoarece după războiu o mulțime de membri și au schimbat domiciliu.

Legătură cu „Extensiunea universitară și „Universitatea liberă” se va urma în 1 Decembrie memorabilia dată a unirii naționale.

în brațe, el purta în suflet, ceace mi-se cuvenea mie. Și Pam răpus...

— „Iubit ai vrăodată, tinere? Da? Ferește-te dacă până acum, acest sentiment n'a pătruns adânc în sufletul tău. Când vezi o femeie, adu-ți aminte de Eva și chestia cu mărul. Pricepi? Toate femeile au câte-un măr. Dacă te îmbie vreuna, aruncă-l în față și strivește capul șarpelui. Altfel vei face din viața ta o ruină cași casa din creasta dealului. Trebuie să reții însă, că eu când zic: iubire, înțeleg acest sentiment în sens adânc și desinteresat. Iubire înțeleg care pătrunde până în adâncul ființei tale, se face una cu ea; iubirea gata de jertă, gata să-și vândă sufletul diavolului sau să te poarte pe aripele ei în regiuni de Paradis; iubirea oarbă egoistă. Eu am fost robul ei și prin ea năsuism să mă jridic până la semizeu; — dar ea m'a răpus...”

— „Lucian era medic de plasă când l'am ucis, iar eu tânăr judecător. Te miri, tinere? Ha, ha, da! eram judecător cu un strălucit viitor în magistratură. Ei bine, eu care împărțiam dreptatea, mi-am făcut singur dreptate, dar nu după legile omenești. Aveam legile mele, fiule, așa precum am Dumnezeuul meu și aceste legi mi-au pus în mână pumnalul și supt genouchi rivalul. Căci Virginia era soția lui, soția acestui bătrân pasac și morocănos și ea mă iubea pe mine, iar eu vedeam în ea deșăvârșirea însăși ea era ființa plămădită de visele mele și alături de ea aveam credința că voi ajunge ceace se numește glorie și mărire. Așadar, ei trebuia să moară. Ei era piedica în calea înălțării mele, monstrul rsărit la cotitura cea mai importantă a vieții mele. Vedeam în el, nu un om, ci un lucru de prios, un vierme respingător ce se târâște prin puberea drumului. L'am strivit zicându-mi: „prin moartea unui om de nimic, se ridică o capacitate, se acunună o glorie a neamului!”

— „Era o noapte de păcură când l'am răpus. Trăsnete aguduiam văzduhul și fulgere spintecau negura nopții cu scăpărări orbitoare. Vijelii năprasnice smulgeau din rădăcini stejarii. Fiercele s. lbatce alergau

înfricoșate în noaptea oarbă, îsbindu-se de trunchiurile arborilor. Părea că e sfârșitul lumii. Dar eu nu vedeam nimic, n'auzeam nimic. Încrămășam la răspântia drumurilor strângând pumnalul în dreapta, cu ochii așintiți în calea lui. Trebuia să se întoarcă dela o inspecție ce făcuse unui sat din apropiere. În zări, la scăpărarea unui fulger, însăntădui potolindu-se, cu calul la mână. Lovitura fu dată cu șteala fulgerului ce se stinse în haor. O, tinere, simți-ai vreodată voluptatea răsunării? Eram o forță în acele momente, un urias ce ține în mâinile lui întreg Universul cu toate minunile, un Atlas pe umerii cărui se rezemă pământul: o mișcare, o mică mișcare a umărului, și pământul cu toată lumea se va simici. Eram străn de urgență ce se deslășuia împrejurul meu. Pentru mine cerul era luminos, câmpurile mănoase, codrul înverzit, și flori, flori, multe flori și cânt de pasări...”

— „Nu s'a aflat niciodată cine l-a ucis. Eu eram fericit. Aveam acum, întregă, pe Virginia, pe femeia care era totul pentru mine, pe femeia fără iubirea căreia îmi era cu neputință să concep viața. Deșăvârșirea însăși, e în afară de muritor. Iubirea Virginiai pălea din zi în zi și din zi în zi simțeam cum se năruie ceva în mine. Încet și potolit, dar sigur și de neînălțurat. Căci viața mea, cu întreg bagajul de visuri și năzuinți, era străns legată de această femeie. Doi ani după moartea lui Lucian, Virginia era străină de mine. Si nu scotești că m'a nșelat. Dar nu mă iubea cu aceeași patimă și asta era destul pentruca să mi teie aripele avântului, să răcească în mine orice entuziasm. Simțeam că totul e pierdut, că voi rămâne și eu un biet judecător înmormântat într'un oraș de provincie, un om ca toți oamenii care muncesc ca să trăiască. Va să zică, trebuia să judec din nou. Era deșăvârșirea logică a faptelor și eu am fost înlătoarea pentru tot sau nimic. Și dacă vroiam tot, puteam osre să mă mulțumesc cu puțin? Am pășit peite pragul Virginiai, călcând cadavrul soțului ei: socoteam că era prima treaptă urcată pe scara

ce purta în vârful ei laurii victoriei. Și pentru a sjunge sus aveam trebuință de acest aliment fără de care drumul devenea obacur: iubirea ei. Da, tinere, ea trebuia să srijine scaunul viitorului meu, dar nu cu o iubire șubredă, ci cu una pătimășe și încrăzătoare. Dar ea s'a plictisit și mi-a lătos frumuseț apatele. Prin urmare, trebuia pedepsită. Și i am străpuns inima cu aceeași înăntate, cu același calu cu care am stins viața medicului de plasă în același loc, cu același pumnal, doi ani și cincispezece zile n'urmă. A fost numai o diferență; acu era o noapte senină și liniștită, — dar eraveam impresia că urgiile cerești s'au coborât asupra pământului...”

— „În ziua următoare mă predai autorităților. Fusesi condamnat la zece ani muncă silnică. Ce prostie, nu-i așa? Spune, pedepsă-mi mai trebuia mie?... Am executat acești zece ani... cum să-ți spun? Din prima zi m'am obișnuit cu regimul. Mi-se părea chiar curios că nu prevăzusem acești zece ani de temniță grea. Mă lăsam condus cu un bou la jug. Nu mai aveam nicio dorință, și orice simț părea atrofiat în mine. Când mi-se deschisă porțile temniței, avui impresia nelămurită că ele m'aruncă într'o temniță mai grea decât aceia din care ieșeam după zece ani de muncă câmplită. Dar impresia fu trecătoare. Era doar firesc. Totul mi-se părea acum firesc, precum firesc mi-se pare gândul ce-mi încolți în minte azi dimineață, odată cu ivirea zorilor: să împrăvesc cu viața. Și — te asigur, — mă voi executa cu același calm. Te se pare curios? Te nșoară gândul? Pentru mine e îsbăvirea, tinere. Altădată o vedeam altfel, dar acum se schimbă lucrurile. Știu ce gândești: că trebuia să fi luat această hotărâre chiar în noaptea după săvârșirea celei de-a doua crime. Poate. N'am luat-o însă, și faptul sunt în neputință să-l explic: Va fi aceasta o pedeapsă? Nu știu. Oricum, pedepsă e grea, căci nimic nu e mai chinător decât să privești raina propriei tale vieți. Și acest chin atinge paroxisumul când nu-ți lipsește rațiunea, în lumina căreia vezi cu o luciditate și spăimântătoare, nu fără-

de legile săvârșite, căci acestea s'au impus, ci proiectele făcute în anii tinereții...”

— „Ac se mântuie povestea, tinere. Judecă-mă cum poțesti. Dealtfel puțin îmi pasă de jutecata dumitale, așa cum îți pasă dumitale de viața mea. Dar uita un lucru: primește dela viață tot ce-ți îmbie și nu căuta niciodată să pătrunzi căi ce făgăduiesc a conduce la glorie și fericire. Acestea suat două lucruri cari nu pot fi nicicând posedate în întregime. Și dacă totuși se trâmbează dela un capăt la celălalt al lumii că suat oameni cari au pus mâna pe ele, să știi că aceștia suat proști și mărginiși, creeri amețite de fum și mbatăți de miron. Și — teje bine minte! — atăta vreme cât ai credință în iubirea femeii, rămăi o secătâr pentru care șterneagul însăși, e o cinste smerită. Mergi să nșotos!”

Îmi întoare apatele și plecă fără să mă privească, îndreptându se spre casa păreții. Eu rămăci locului privind în urma lui. Aveam sentimentul că mă trezesc dintr'un vis oribil, — dar judecătorul se zărea urcând anevoie dealul. Noaptea își întindea aripele. O liniște adâncă stăpânea împrejurimile: părea că văzduhul însăși se înapăimântase de povestea însăși cu atăta cinism și stăpânire de sine. Deodată, în liniștea nopții rece, auzii:

— „Ceasul a sunat, tinere, ceasul a sunat, și sufletul meu împotmolit în mocirla vieții, se ridică acumă către...”

Și nu mai pricepu nimic. Porții la vale aproape alergând. Părea că fulgere și trăsnete aguduiu din temelii văzduhul, fiarele săbatice se sfășiau în de ele, cu urlete fioroase, victimele judecătorului, cu inimile însăgerate, înlățam rugi fierbinți. A Tot Puternicului, împlorând pedeapsă...

În zori de zi, fu găsit la răspântia drumurilor zăcând într'un lac de sânge, cu pumnalul înfipt în inimă, — același pumnal, care mai străpunsese două inimi, cu aceeași mână, în același loc...

Delavrona

Festivalul artistic „Crucea Roșie“

Arad, 9 Nov.

Sâmbătă 7 Noembrie, la orele 9 seara, a avut loc în saloanelor hotelului „Central“, festivalul artistic organizat de către d-na Maria Bolis președintă soc. „Crucea Roșie“ secția Arad. Festivalul a fost deschis de către d-na Aurora Georgescu Borel, care a cântat cu o voce admirabilă bucițele: „Non l'amo piu“ de Paulo Tosti, „Habener“ din opera „Carmen“ și „Frâzuliță foi de fag.“ Dra Șolonia Morariu a executat la pian, cu mult talent „Frühlingstrauchen“ de Sinding și o simfonie română. Pentru prima oară a fost auzită vocea foarte plăcută a dragălașel dra Căța Economu. Festivalul a fost încheiat cu recitările, de către studenții în teologie Ti-moteu Emil. Toți cari și-au dat concursul, pentru buna reușită a acestui festival, s'au bucurat de o primire foarte frumoasă din partea publicului participant. După terminarea programului, a urmat dans.

În numerosul public, s'm remarcat prezența d-ilor: L. I. Georgescu cu d-na, dr. Ioan Robu cu d-na și dra, d-na Maria Bolis, d-na și dr. Baro A. Popp, d-zele Baro Nopcea, Vasileșky Iank, dl deputat Tiberiu Zima cu d-na, d-zele Lazay, Antal și Murecz, ing.

Mateescu cu d-na, general Anton Bădulescu, colonel Lauger cu d-na, colonel Basarabescu, colonel Heinrich comand. reg. 1 roșiori, Lt. col. Păvulescu, Gh. Adam cu d-na și dra Aurelia Șandor, Nasta cu d-na și dra, d-na A. Georgescu Borel, maior Păunescu cu d-na, maior Radath-atu cu d-na, d-na Petrescu d-na și dra E-ro-mu, d-na Moraru cu d-zele, d-zele Maria Opriciu, Elena Popescu, Neamtu cu d-na și d-zele Dora și Stela, căp. Trifu cu d-na, d-na Stauber, d-na Antal, d-na Muntz, d-na Novac, dr. Vicaș, ing. Economu, maior Mihăilescu, căpitan Ciocănescu, Ulman și Vlăduț, locot. Vortan Virgil, Gh. Groza pictor, locot. Bordaș, Mitrășescu și Viadonic, d-zele Niculescu, Smărăndescu, Anastasescu și Vasilescu, profesor Dabici, ing. Cazarescu, sublt. Neguțescu, Lupu, Cherculescu, Prica, Nedan, Florescu, Mardale, Rădulescu, etc. Suprasolviri de cel puțin 100 lei au făcut următorii: d-na baron Nopcea 500 lei, Gh. Adam 100 lei, căp. Ciocănescu 100 lei, d-na Bozgan 100 lei, ing. Cazarescu 100 lei, Zima 200 lei, ing. Economu 100 lei și dr. Vicaș 100 lei.

—00—

Conferința dela Roma a eșuat

Zilele șecstea delegația română la Roma s'a întors, neputându-se ajunge la nici o înțelegere cu celelalte state succesorale. Vechiul litigiu care poartă asupra fondurilor și fundațiilor a stat și de data aceasta în calea unei înțelegeri definitive. Ceho-Slovacia neînțelegând să renunțe la punctul său de vedere referitor la criteriul de repartiție (sediul principal) și prin care majoritatea fondurilor și fundațiilor reveneau „ipso jure“ Ceho-Slovaciei. Celelalte state au protestat, în special Austria, dar în zadar, delegația checoslovacă a fost intransigentă.

De altfel conferința nu se deschisese sub auspiciul prae bune; din contră, avușese loc o primă fricțiune între delegații italiene și celelalte delegații pe chestiunea locului unde trebuie să se țină conferința. Unii susțineau că ea trebuie încheiată la Viena, dat fiindcă acolo se găsesc toate arhivele și documentele necesare conferinței, iar Italia prin imputernicirile ei a susținut și a reușit să impună ca lucrările conferinței să aibă loc la Roma, deoarece Italia este cel mai de seamă stat succesorale.

În concluzie, conferința a fost emănată și nu s'a stabilit nici un program pentru cea viitoare, nici orașul în care ea va ține. După toate probabilitățile va avea loc tot la Roma.

Membrii delegației române s'au prezentat ieri secretarului general dela ministerul de finanțe cărui i-a făcut cunoscut pe cale semi-oficioasă, rezultatul negativ al conferinței dela Roma. Urmează ca săptămâna viitoare delegații să facă un raport amănunțit ministrului de externe și celui de finanțe.

Deasemenea, se crede că la conferința dela Praga care și a început lucrările săptămâna trecută se va discuta și se va rezolva în mod favorabil chestiunea titlurilor de rentă ale datoriei antebelică austro-ungare. În ceace privește fondurile, bursele, legătele și donațiunile, ele vor forma obiectul unei noi conferințe ce se va fixa ulterior.

Cum comentează unguerii declarațiile lui Duca la Senat

„Pester Lloyd“ critică, într'un lung articol, discursul lui Duca la Senat, declarând că cele spuse de ministrul de externe al României sunt în contradicție cu dl Beneș. Acesta a declarat recent, că prin comedia dela Locarno se vor înlătura dela sine dificultățile cu Ungaria.

Auzăția că Ungaria pregătește războiul de revanșă nu e pentru prima dată ridicată de România contra Ungariei. Trebuie însă relevat că această auzăție e cu totul neîntemeiată, fiindcă nu se poate ca o țară să arată dezarmată, să se gândească să întreprinză ceva contra a 3 vecini înarmați, cari, afară de aceasta, au încheiat o alianță stabilă între ei. O astfel de concepție politică nu trebuie atribuită popoului ungăr, foarte matur în chestiuni politice.

În repetate rânduri s'a spus din partea ungarilor că: Ungaria n'a pierdut pentru todeauna teritoriile cedate, relevându-se însă în același timp, că recăptarea lor se caută pe căi pașnice.

România și datoriile către America

Delegația română pentru consolidarea datoriilor către Statele-Unite a debarcat ieri depe bordul vaporului Aquitania și a plecat direct la Washington.

Războiului în Maroc

Paris. — Se anunță din Rabat că riffani încercând să treacă râul Qurgis, au fost respinși cu ușurință. Riffani au suferit pierderi însemnate.

Contra haitelor de lupi

Pentru ca sătele să fie ferite de lupi ce atacă pe locuitorii, drumurile astelor și chiar gospodăriile din marginea orașelor, Ministerul de Domenii a luat măsuri, să se trimească din vreme otrăv ocoalelor silvice din țară, mijlocul cel mai eficient pentru stăpînirea fiarelor sălbatice.

Bruma și lucrările de toamnă

În noaptea de Marți 20 spre Miercuri 21, Octombrie, a căzut, în toată regiunea de luncă, o brumă groasă.

Breme mai subțiri au mai fost și până la această dată.

Temperatura nopții a scăzut brusc.

Vegetația recoltelor de toamnă este terminată. Se scot din pământ: varza, țelina, morcovii, prazul, guliile, ridichile, negre, etc. etc. Se poate face școlul pomilor din pepinieră și plantarea lor în gropi, făcute cu cel puțin două luni înainte. Se pun la șant plantele ce vor da sămânța anul viitor. Se fac silozuri pentru păstrarea rădăcinărilor.

Cu arăturile adânci de toamnă — cari se pot face până ce înghețul pământului; — curățirea, alegerea și punerea la păstrare a semințelor de cereale, legume, fructe și flori; cu chivernisirea nutrețurilor și îngrijirea uneltelor și mașinilor, plugarul își încheie campania agricolă, așteptând cu încredere primăvara, ca s'o ia dela început.

x — Dr. Gh. Sârbu avocat și-a mutat biroul advocațional dela Sedr. Orfanală în Bulev. General Dragalina No. 2, față cu Palatul Cultural. (2004)

Ce poate face un diplomat al Sovietelor

Numirea lui Rakowski ca ambasador la Paris în locul lui Krassin este explicată de către „Daily Telegraph“ prin cultura franceză a noului ambasador și prin calitățile sale de diplomat abil, care va putea împiedeca transformarea solidarității franco-engleze privitoare la Rhin într'o comunitate de interese față de politica colonială în Asia și Africa.

Ziarul englez susține deasemenea că Rakowski ar mai avea ca misiune să izoleze România de aliații sa, Polonia și de amiciții franceze, astfel încât să nu se mai poată gândi de a opune o rezistență armată pentru apărarea Basarabiei.

Polonia încheie noi împrumuturi externe

Seimul a autorizat în ședința de astăzi guvernul să încheie împrumuturi externe până la limita de 600 milioane zloti.

Radicali au renunțat, tot în ședința de astăzi, la continuarea obstrucției parlamentare față de guvern.

Remanierea guvernului în Grecia

Primul ministru Pangalos a procedat ieri la o nouă remaniere a Cabinetului, numind ministrul de externe pe dl Roufos, până acum ministrul al Instrucției. La instrucție a fost numit titular fostul deputat, Livathopoulos, profesor universitar. Noul ministru au depus ascară jurământul. În același timp, Pangalos a decis să ia asupra sa interimatul Ministerului de Finanțe, al cărui titular dl Coffinas a demisionat. Guvernul a hotărât să instituie posturi de subsecretari de stat la toate ministerele.

Conferința de căi ferate dela Verona

O importantă conferință de cale ferată a fost convocată pentru luna Decembrie la Verona (Italia).

La această conferință la care a fost invitată în mod oficial și România se va arăta importanta chestiune a traficului direct de mărfuri și colete, mare viteză, în trenuri directe, între țările Europei centrale și occidentale.

Întrarea Rusiei în Soc. Naționali

La Moscova s'a întrunit comitetul executiv central al partidului comunist rus, pentru ca împreună cu sovietul comisarilor poporului să hotărască, dacă este timpul ca Rusia să intre în „Liga Naționali“.

Comisarul sovietic Trozki a susținut necesitatea ca Rusia să intre neîntârziat în „Liga Naționali“ după ce aranja, chestiunea datoriilor contractate în Franța și Anglia, până la izbucnirea războiului bolșevic.

El a arătat apoi că Rusiei i se va acorda un loc în consiliul permanent al Ligei, în cazul când va consimți să devie membră a Societății Naționali.

În sprijinul susținerilor sale, Trozki a citit un lung și documentat raport al doctorului Rakovski, în care se arată că Rusia trebuie să intre în „Liga Naționali“ în interesul chiar al consolidării regimului bolșevic.

În raportul doctorului Rakovski se mai arată că intrarea Rusiei în „Liga Naționali“ va contribui mult și la obținerea unui mare împrumut extern atât de necesar acum, pentru refacerea economică a Rusiei.

Președintele sovietului comisarilor poporului Rykov a susținut ca această importantă chestiune să se dezbate de comitetul executiv al uniunii republicilor rusești, întrucât interesează toate statele ce fac parte din uniune.

Kalenin, secretarul general al partidului comunist rus și membru al directoratului s'a rialat la propunerea lui Rykov, iar adunarea a hotărât ca chestiunea intrării Rusiei în „Liga Naționali“ să se dezbate de comitetul executiv al uniunii republicilor sovietice, care a fost convocat în acest scop.

Cu această ocazie s'a stabilit că toți conducătorii actuali a Rusiei sunt în principiu partizani ai unei înțelegeri pentru regalarea plății datoriilor contractate în Franța și Anglia.

Bolșevicii extremiști la frunte cu Kalenin susțin însă că prețurile formulate de Franța și Anglia la chestiunea datoriilor sunt prea exagerate, astfel că trebuie modificate pentru a putea fi acceptate de soviete.

Această chestiune se va discuta d'n nou după reîntoarcerea lui Cicerin în țară.

ARTISTICE-CULTURALE

Expoziția de pictură și sculptură G. Groza

Duminecă s'a deschis în Palatul Cultural din localitate expoziția de pictură și sculptură a tânărului de mare talent George Groza. N'are-m evitate îndestul de calde pentru a atrage atenția publicului nostru asupra începuturilor acestui artist de puternic talent care este o mândrie a județului Arad, în cuprinsul cărui a văzut lumina zilei.

Expoziția tânărului pictor și sculptor a fost vizitată în cursul zilei de ieri de un mare număr de auctori cari au reținut un însemnat număr de tablouri și câteva opere de sculptură.

Vom reveni.

Reprezentările companiei Bulandra-Manolescu Maximilian-Storin — în Arad

Vineri, 13 Noembrie și Sâmbătă în 14 Noembrie, orele 8 jum. seara, compania Bulandra-Manolescu Maximilian-Storin, va juca la Teatrul Orașesc din Arad piesele: „Domnul dela ora 5“ și „Amedeu Stănjean“, cari au obținut la Bu-urești un succes enorm.

Cine dorește să ia parte, e rugat să-și rețină d'n vreme bilete la Librăria Diecezană.

Scandalurile de Sâmbătă seara

— Eroul este un profesor de li eu —

Arad, 9 Nov.

Orașul nostru a fost Sâmbătă seara teatrului unei tragi-comedii în două acte care, dacă a avut darul să amuze pe streini, a intrat însă pe localnici și mai ales pe părinții elevilor dela liceul „Moise Nicoară“ unde actorul principal al celor întâmplare este profesor. Profesorul Dante Gherman — el este eroul — e îndestul de cunoscut publicului; prin diferitele scandaluri și afaceri necunoscute în cari a fost implicat. În ultimul timp, în afară de un ziar din Capitală, profesorul Gherman a găsit ospitalitate, într'o publicație provincială unde a statat în mod trivial mai multe persoane.

Unul din cei stacți, fostul nostru colaborator dl Popescu Neguri, găvind Sâmbătă seara pe dl Gherman în boaga hotelului Central l'a cerut socoteala de injuriile aduse. Neputând răspunde nici-un cuvânt de justificare, profesorul Gherman a fost palmat.

Până aci lucrurile s'au petrecut în mod normal adică așa cum se obișnuște în toate cazurile similare. Rămănea ca pămintul să aiegi între a-și lua satisfacție pe calea armelor sau pe calea judecătorească.

Întârziind prin diferite locuri din oraș, profesorul Gherman a uitat de aceste uzanțe și a ales calea scandalului degradator de cărciumă.

Pela orele 12 în aceiași seară, eroul scandalului dela Central seafia, întovărit de mai multe persoane, în seara restauratului „Crucea Albă“. S'a întâmplat ca dl Popescu-Neguri să intre și da în local.

Profund de starea belcoasă pe care reușise să și-o provoace în mod artificial, profesorul Dante Gherman a acostat pe dl Popescu-Neguri, provocând un scandal rusinos, cum numai în tavernele dela periferie se mai întâmplă.

Îmbrâncelile au fost urmate de o scenă penibilă, care a făcut o impresie dezolantă în lozul plin de lumea care venea dela teatru. Profesorul Gherman, cu o totală absență de conștiință, striga în gura mare cuvinte cari constituiau un atentat direct la bunele moravuri. Zeci de doamne și domni au avut extrem de neplăcutul prilej de a auzi din gura unui educator al tinerimii, strigate în plin public, trivialități disgustătoare.

Ce fac părinții elevilor acestui profesor-model al vrezilor noastre de refacere? Ce face direcțiunea liceului dezonorat de un asemenea om? Ce fac profesorii cari trebuie să stea alături de un asemenea coleg? Și ce face ministerul instrucției, seizat de faptele profesorului Gherman, cu totul incompatibile cu rolul de îndrumător al tineretului școlar?

INFORMAȚIUNI

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze imediat când văd o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorajii noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Mare vânătoare regală în Delta

Zilele trecute a avut loc — în Delta Dunării o mare vânătoare regală însoțită de excursiune.

La această vânătoare au luat parte regele, însoțit de regele George al Greciei, principesa Carol principesa Elena, regina Elisabeta a Greciei, principesa Nicolae al Greciei, principesa Elisabeta a Greciei, prințul de Hohenzoln, principesa de Hohenzoln, ministrul Magsony, Sălescu directorul general al vânătoarei din ministerul de agricultură, comandor Costlinski și colonel Iacici, oghiotanți regali.

S'a făcut întâi o excursiune cu jachetul regal „Stefan cel Mare“ vizitându-se regiunea Vălcov ca pescăriile din acea localitate. Act familia regală a fost primită cu deosebit fast de reprezentanții pescarilor grupați în cooperativa „Mercur“ cari au solicitat binevoitoarea atenție a suveranului pentru nevoile pescarilor din Delta.

Deasemenea s'a vizitat și localitatea Teripiraza.

Lângă Vălcov s'a făcut o mare vânătoare în pădurea Letea și înostrovul Stavri Stambul — pe o vreme din cele mai splendide. S'au împuscat numeroși sitari, rațe sălbatice și găște.

Contribuția orașului Arad la fondurile Casei de Pensii

Primăria orașului Arad a primit un ordin ministerial, prin care este invitată, să prevadă în bugetul anului viitor 1 1/2% din veniturile ei pentru fondurile Casei de Pensii.

Plângerea țărănilor din Covăsinț

O del gație de țărani din comuna Covăsinț s'a prezentat azi dlui prefect al județului, cerând continuarea anchetei deschise în contra notarului și primarului din acea comună, invinșiți, că ar fi comia o serie de abuzuri. Dl prefect L. Georgescu a promis delegaților că va satisface cererea lor, dl subprefect dr Augustin Lazar deplasându-se Joi la fața locului pentru a continua ancheta.

Cât a costat autocamionul Primăriei

Am comunicat în numărul precedent al ziarului nostru, că Primăria orașului Arad a cumpărat un autocamion marca „Ford“ pe prețul de 250,000 Lei. R'venim asupra acestei informații rectificând, că autocamionul a costat numai 152,000 de Lei.

Dela Poliție

Furt. Iovif Kohajta a reclamat azi poliției că indivizii necunoscuți i-au furat portofelul cu bani și acte.

Prefectura Poliției invită pe femeia Iuliana Nasodi, să se prezicte de urgentă la această prefectură pentru a fi ascultată ca martoră într'o chestiune. Numita locuia în strada L. Vulcan No. 12, de unde a plecat fără să anunțe schimbarea de domiciliu.

Statistica populației Orașului Arad

1. După confesiune: Gr. or. români 27054, gr. or. sărbi 2825, gr. or. ruși 31, gr. or. bulgari 52, gr. or. greci 5, gr. cat. 2184, rom cat. 38839, luterani 1917, reformații 5731, unitari 109, izraeliți 13440, rapți 236, fără confesiune 13, mohamedani 3, liber cugetători 2, nazarinii 21.

2. După naționalitate: Români 29356, sărbi 2825, francezi 7, italieni 24, cheoslovaci 133, unguri 41453, germanii 5158, grecii 5, polonii 13, ruși 31, bulgari 52, turci 3, evrei 13440, slovacii 62. Total: 92462.

3. Supuși streini: 1721. Suma totală a Populației orașului Arad e 94183.

Vizita mitropoliților străini la Brașov

Azi la orele 11 dim. au sosit în Brașov membrii patriarhiei ecomunică din Constantinopol. Ei au fost primiți în fața hotelului „Coroana“ de reprezentanții tuturor autorităților și preoții tuturor cultelor din Brașov.

Misiunea compusă din I. P. S. S. Ioachim Mitropolitul Calcedoniei, Fotie al Dercului, Gherman al Sardonului, marele dragoman al patriarhiei Constantinidis, erodiscionul Gherman Polcarp mitropolitul al Trichiei, cu arhimaandritul Constantinidis și Dositeiu al Sevastiei.

Înaltii prelați au fost însoțiți de d. profesor universitar Dragomir Demetrescu marele nomofilax.

Dela orele 11—1 înaltii prelați au vizitat bisericile Sf. Nicolae din Scheiu și grecească precum și liceul „Andrei Șaguna“ etc.

Un muzeu de artă bisericască la Satu-Mare

La 8 Decembrie se va ține un concurs de coruri la Satu-Mare. La acest concurs vor lua parte toate corurile mai de seamă din Ardeal și probabil și unul sau două din Capitală. Va fi o adevărată sărbătoare a cântărilor românești.

Cu acest prilej se va deschide în Satu-Mare un muzeu de artă bisericască și etnografică.

Acest muzeu va fi uscal din întreaga țară, în felul lui.

Pentru completarea acestui muzeu se demontează o biserică veche de 500 ani de lângă Baia Sprie, care posedă o bogată colecție de obiecte de artă bisericască.

Unul din inițiatorii acestei opere de artă bisericască și națională este domnul Ștefan Măruș, cu al cărui valoros concurs opera ia proporții ce interesează întreaga țară. Organizatorii acestui muzeu s'au adresat la toate episcopii le ca să contribuie cu ce pot la reușita cât mai perfectă a aranjării muzeului.

Organizatorii acestei opere de artă națională și bisericască aci la granița țării, merită toată lauda. Acțiunea frumoasă ar trebui să găsească repede imitatori și în alte centre culturale.

Uniformizarea repertoarelor și garderobelor teatrelor minoritare

Ministerul Artelor a luat dispoziții ca nici-o reprezentare să nu se țină fără aprobarea lui. Inspectorii Artelor sunt autorizați a dispune, ca în cazuri excepționale să se poată juca unele piese, dar numai de către directorii cu concesiune. Nici în un caz piesele jucate de diletanți sau societăți culturale. Piesele vor fi modificate uniform și teatrele vor fi obligate a le juca cu același text. Ministerul a dat o circulară prefecților și primarilor ca repertoriul teatrelor să fie uniform, precum și garderobe, adică costumele uniforme să fie aceleași la toate teatrele, nu ca până acum, unele de husari aitele de ulani sau de cavaleri francezi în aceeași piesă.

Cronica externă

In jurul pactului

- Pacea nu se asigură numai prin tratate -

Tratatul stabilit la Locarno, la 16 Octombrie, aduc Europei o mare și simțitoare liniștire - scrie d. Auguste Gauvain în „Gazette de Prague“...

Convențiile de arbitraj anexate la pactul renan, convențiile de arbitraj între Germania și Cehoslovacia, între Germania și Polonia...

Nimeni însă nu poate afirma că prin tratatele stabilite, pacea este pe deplin asigurată; mai mult de cât ori când vigilența este necesară.

Analizând pactul renan, d. Gauvain relevă că art. 8 stabilește că acel tratat va rămâne în vigoare până la cererea uneia sau alteia dintre înaltele puteri contractante...

Tot la Locarno stabilindu-se intrarea „Germaniei în Societatea Națiunilor“ aceasta va avea în compoziția consiliului ei, o schimbare profundă.

Se prea poate ca peste câțiva ani, acel consiliu având o majoritate suficientă va putea susține că garanțiile pactului renan sunt suficiente fără acele formalități prevăzute în convenția de astăzi.

Vor rămâne convențiile de arbitraj, dar fără suportul pactului renan evenimentele vor putea sfârși tot ce s'a lucrat la Locarno pentru asigurarea păcii.

dănuți în Europa pentru arbitrajul să fie folositoare. Aliații și mai ales acei cari au semnat acordurile defensive particulare trebuie să răspundă pretutindeni următoarele idei: Tratatul de la Locarno nu desface acordurile defensive existente...

Deci ele vor păstra o armată cu care să noată la nevoie slujii justiției mondiale. Astfel cu cât vor fi mai multe state aliate cu atât această forță va spori pentru echitatea generală.

Arbitrajul prevăzute la Locarno se vor efectua în cadrul tratatelor în vigoare. Tribunalele internaționale vor avea să judece conform acelor tratate și drepturilor omului.

Dar dacă aranjamentul propus de acea comisiune, nu este primit de ambele părți, chestiunea va fi adusă sau în fața Consiliului Societății Națiunilor care va decide conform art. 19 din Convenție...

Iar dacă digul clădit la Locarno mai are mici spărături, aliații vor avea grijă să le închidă solid.

„ASTRA“ Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare de S. A. Arad. Direcțiunea Generală: București Str. Lascăr Catargiu 11. Uzine: Arad.

Autobuse, camioane pentru 3 tone încărcătură. - Cisterne automobile, 3350 litri capacitate. - Automobile cu pompă de incendiu. - Automobile stropitoare. - Strunguri de precizie de 1000, 1200 și 1600 mm.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad. Table with columns for departure (Plecarea) and arrival (Sosirea) times for various destinations like Teiuș, Timișoara, Curtici, Brad, Oradea-Mare, Pecica, Jimbolia, Otlaca.

Haine pentru bărbați, raglane paltoane și pardisuri în confecționare (1940) elită se pregătesc la

GHEORGHE MARIȚA In depozit stoffe veritate bile englezești! Arad, Strada Brătianu (Weitzer-u.) No. 13

Economice.

Starea viilor în Bihor. Oradea Mare. - Comitetul comunal din suburbia Dealul Viilor a trimis primăriei raportul asupra rezultatului recoltei viticole pe anul curent.

generală a quantumului semnat nu intră și partea ce revine statului în schimbul depozitului de aur pe care-l posedă.

Devizele și valuta.

Table with exchange rates for various cities: Zurich, Berlin, Amsterdam, New-York, Londra, Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, București, Varșovia, Viena.

Cursul devizelor București

Table with exchange rates for Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia, Elveția, Viena, Praga, Budapesta.

Valute

Table with exchange rates for Napoleon, Elvețieni, Mărci, Leva, Lire otomane, Sterline, Francezi, Italiani, Drachme, Dinari, Dolari, Marca poloneză, Coroane austriacă, maghiară, cehoslovacă.

Agitația viticultorilor din Ungaria. La 21 August a avut loc la Budapesta un mare congres viticol al Ungariei, la care au fost reprezentate regiunile spre a se discuta chestiuni de politică economică în legătură cu tariful vamal...

Semnarea capitalului Băncii cehoslovace

Praga. - Ministerul de finanțe anunță oficial că la subscripția capitalului noui bănci cehoslovace, s'a obținut un succes neașteptat.

Căile Ferate, Arad-Podgoria

Mersul trenurilor. Large table with multiple columns for train routes: Arad-Ghioroc, Ghioroc-Păncota, Ghioroc-Radna. Includes train numbers, classes, and departure/arrival times.